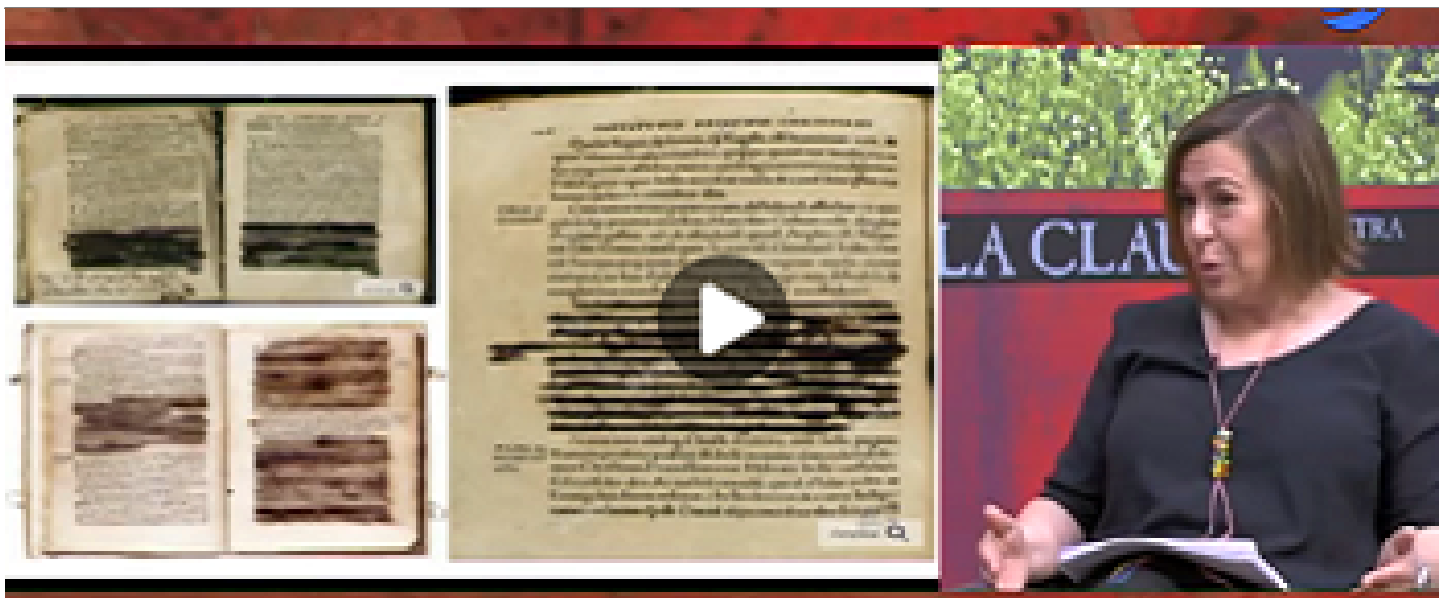

La clau de la nostra història: Catalanades i catalanismes al «Lazarillo de Tormes»

Autor: /Montserrat Camps

Data de publicació: 04-07-2019

L'Institut Nova Història fa arribar als seus seguidors l'enllaç al video de 'La Clau de la nostra història' del 3 de juliol d'enguany, en el qual la filòloga Montserrat Camps és entrevistada per parlar del seu estudi sobre 'Catalanades i catalanismes al «Lazarillo de Tormes».

Captura d'imatge

La vida de Lazarillo de Tormes y de sus fortunas y adversidades, més coneguda com a El Lazarillo de Tormes, és una novel·la picaresca del segle XVI, d'autor desconegut, escrita en castellà. Narra les aventures d'un jove orfe que serveix diversos amos per prosperar socialment. L'obra encadena episodis humorístics sota la forma d'una carta on el protagonista explica la seva vida.

Fins aquí el que ens diu la historiografia oficial. Ja fa anys, però, molts hispanistes atribueixen el 'Lazarillo de Tormes' a l'humanisme valencià. No només pels girs lingüístics i expressions utilitzades, sinó sobretot per la visió que es té de la societat..

Ja fa uns anys, va aparèixer un estudi signat per Jordi Bilbeny i Josep Maria Orteu que, a part de corroborar l'autoria valenciana de la novel·la i fer un repàs exhaustiu de les catalanades, va més enllà, i denuncia un procés de deslocalització de la història original.

És convenient que ens fem una idea fidedigna de les llengües en què es llegien a la corona catalanoaragonesa en aquella època. Jordi Bilbeny en el seu llibre Inquisició i Decadència. Orígens del genocidi lingüístic i cultural a la Catalunya, escriu que des de finals del segle XV i fins al darrer terç del segle XVI, qui llegeix un llibre en aquest regne, ho fa en català i que gairebé no hi ha llibres editats en castellà, perquè la majoria dels escriptors els editaven en llatí.

Per fer-nos-en una idea: un mercader o membre de la petita noblesa, llegia en català, en llatí i en l'italià. Philippe Berger en el seu estudi sobre la decadència literària a València, assegura que fins a l'any 1489 no hi havia cap llibre editat en castellà, tots eren en català i en llatí.

Jordi Bilbeny defensa que la primera edició perduda del "Lazarillo de Tormes" és obra del valencià Joan Timoneda i que va ser escrita en català. També argumenta que en l'obra original els fets que s'hi narrar succeeixen a la vila valenciana de Tormos, prop de Gandia. També es destacable el gran número de "catalanades" que apareixen en el text.

A LA CLAU de la nostra història d'avui parlarem de les Catalanades i catalanismes al Lazarillo de Tormes amb Montserrat Camps. És llicenciada en Filologia Catalana per la UdL i catedràtica d'Ensenyament secundari.

Ha treballat en diversos instituts impartint classes de Llengua catalana, anglesa i italiana. Actualment treballa en un centre preparant alumnes per a les proves d'ingrés a la universitat per a majors de 25 anys i impartint Llengua i Literatura Catalanes, Castellana i Anglesa.

<http://etv.alacarta.cat/la-clau-de-la-nostra-historia/capitol/catalanades-i-catalanismes-al-lazarillo-de-tormes>